

## A Magyar Környezettudatos Építés Egyesületének észrevételei a 2014-2020 Operatív Programokhoz

A Magyar Környezettudatos Építés Egyesülete (Hungary Green Building Council, röviden HuGBC) olyan a környezet iránt elkötelezett építészekből, belsőépítészekből, mérnökökből, kutatókból, gazdasági szakemberekből, az építésgazdaság különböző területein működő cégekből és szervezetekből egyesületi formában alakult non-profit, országos szakmai, társadalmi együttműködés, mely célként tűzte ki maga elé azt, hogy a szükséges piaci, oktatási és jogalkotási feltételek elősegítése révén hozzájáruljon a környezetileg felelős és egyben megtérülő építkezési gyakorlatok elterjedéséhez Magyarországon.

Szervezetünk interszektoriális összefogással azon dolgozik, hogy segítse Magyarországon az átállást a környezettudatos gondolkodásra és építésre. Az Egyesület a World Green Building Council (<http://www.worldgbc.org>) elismert magyar fejlődő tagszervezete, így a világ számos országában működő szervezet nemzetközi tapasztalataira is támaszkodik, élvonalbeli stratégiai elveket, módszertant és gyakorlatokat hoz Magyarországra.

### **KÖRNYEZETI ÉS ENERGIAHATÉKONYSÁGI OPERATÍV PROGRAM (KEHOP)**

A horizontális célok között a KEHOP első helyen említi a "KLÍMAVÁLTOZÁS KEDVEZŐTLEN HATÁSAINAK MEGELŐZÉSE ÉS MÉRSÉKLÉSE, AZ ALKALMAZKODÓKÉPESSÉG JAVÍTÁSA" horizontális célt, amelyen belül azonban csak két beavatkozási irányt nevesít – Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, természeti katasztrófák kockázatának csökkentése –, továbbá ezek lebontása kizárólag a víz és természeti katasztrófák kérdéseit tartalmazza.

Az Európa 2020 Stratégiával összhangban felhívjuk a figyelmet arra, hogy napjainkra felértékelődött a városok szerepe, ahol a kedvezőtlen városi klimatikus viszonyok miatt a klímaváltozás negatív hatásai fokozottan érvényesülnek. Ezzel szoros összefüggésben, az „EU tematikus cél 5: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és -kezelés előmozdítása” eléréséhez a városokra vonatkozó kiemelt figyelem nélkül nem valósítható meg.

Egyesületünk álláspontja szerint a "KLÍMAVÁLTOZÁS KEDVEZŐTLEN HATÁSAINAK MEGELŐZÉSE ÉS MÉRSÉKLÉSE, AZ ALKALMAZKODÓKÉPESSÉG JAVÍTÁSA" horizontális célterületbe be szükséges venni a VÁROSI KLÍMAJAVÍTÓ INTÉZKEDÉSEK beavatkozási irányt. Ennek közvetlen és közvetett specifikus céljai: 1. Jelentős párologtató felületet, állományklímát biztosító városi zöldfelületek és városon belüli víztestek létesítése és fejlesztése (ezen belül városi fasorok telepítése, a lokális klímát javító tetőkertek és zöld falak telepítésének támogatása; meglévő zöldfelületi rendszerek hatékonyan üzemeltethető átalakítás/átállítás támogatása), 2. Városi felszíni vízkészlet megőrzése, fejlesztése (a helyben szikkasztás, esővízgyűjtés, öntözéses felhasználás, a vízzáró burkolatok csökkentése, vízmegtartás elősegítése)

A városok éghajlatváltozásban betöltött szerepe miatt az „EGÉSZSÉGES, FENNTARTHATÓ KÖRNYEZET BIZTOSÍTÁSA” horizontális célok között fontosnak tartjuk bevenni – az EU prioritásrendszerében kiemelten szereplő – TELEPÜLÉSI ZÖLD INFRASTRUKTÚRA beavatkozási irányt. Ennek közvetlen és közvetett specifikus céljai: 1. Városi zöld gyűrűk és zöldfolyosók megőrzése, fejlesztése (ezen belül: patakok, vízfolyások, tavak, vízpartok természetközeli revitalizációja; fasorok, zöldsávok, fásított sétányok fejlesztése, 2. Zöldfelületi arány növelése, 3. A helyi lakosság életminőségét javító pontszerű zöldfelületek fejlesztése (ezen belül: szabadtéri sport és rekreációs területek fejlesztése; oktatási és egészségügyi intézmények oktatást, nevelést, testedzést, rehabilitációt és rekreációt szolgáló kertjeinek fejlesztése; lakóterületi játszóterek rendezése, fejlesztése; közparki, közkerti fejlesztések); 4. A településfejlesztés és -rendezés folyamatában a természet védelmének, megtartásának és fejlesztésének erősítése (auditrendszer létrehozásának támogatása, fejlesztési és rendezési tervekészítés támogatása, szakmai képzések és tudatosság programok támogatása civil szervezetek, helyi közösségek bevonásával, K+F támogatások, városi mintaprojektek beruházási támogatása)

A „2.5.3. A beruházási prioritás keretében támogatott intézkedések” keretében a megújuló technológiák tervezett támogatása nem tartalmazza a szélenergia kategóriát, amellyel a pont kiegészítendő.

## **VERSENYKÉPES KÖZÉP-MAGYARORSZÁG OPERATÍV PROGRAM (VEKOP)**

A VEKOP „2. A közösségi infrastruktúra fejlesztése” fő beavatkozási területének „a) A Középmagyarországi régió településeinek társadalmi-gazdasági és infrastrukturális megújulása” és „c) A települési környezet társadalmi és fizikai rehabilitációja helyi integrált akciókkal” pontjai esetében az intézkedések kiemelt szempontja a fenntartható környezetjavítás kell, hogy legyen.

A VEKOP „2. A közösségi infrastruktúra fejlesztése” fő beavatkozási területének „e) Önkormányzati közszolgáltatást nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése” és „f) Önkormányzati tulajdonú lakóépületek energiahatékonsági célú fejlesztései” intézkedéseinél különös hangsúllyal kell kezelni a környezettudatos építés szempontjait. Ezen belül a beruházás építményeinél a minőséget biztosítani szükséges azáltal, hogy azok valamely magyar vagy nemzetközi épületminősítő rendszer kiemelt kategóriáját elérjék. Továbbá a beruházás koncepciótervezésétől kezdve a beüzemelés időszakáig szakértőt kell alkalmazni, aki a szempontok megvalósulását figyelemmel kíséri.

Kérjük, hogy a Magyar Környezettudatos Építés Egyesülete (HuGBC) kerüljön feltüntetésre (és bevonásra) az operatív program készítésébe bevont releváns partnerek listája, az „Országos vállalkozói érdekszövetségek, kamarák” kategóriába.

## **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)**

A TOP „2. Befektetők és lakosság számára vonzó városi és várostérségi környezet fejlesztése, megújítása” prioritástengelyében az intézkedések kiemelt szempontja a fenntartható környezetjavítás kell, hogy legyen; az hangsúlyosabban jelenjen meg az TOP-ban.

A TOP 2. prioritástengely 3. KISLÉPTÉKŰ TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI INFRASTRUKTÚRA- FEJLESZTÉSEK intézkedése egészüljön ki a helyi lakosság életminőségét javító pontszerű zöldfelületek fejlesztésével, ezen belül szabadtéri sport és rekreációs területek fejlesztésével; oktatási és

egészségügyi intézmények oktatást, nevelést, testedzést, rehabilitációt és rekreációt szolgáló kertjeinek fejlesztésével; lakóterületi játszóterek rendezési és fejlesztési beruházásaival; közparki, közkerti fejlesztésekkel.

A TOP 3. „Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken” prioritástengelyének „2. Települési energiahatékonyság növelése” specifikus cél tartalmazza az önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézmények, önkormányzati tulajdonú lakóépületek, középületek energiahatékonyságának javítását, valamint a térségi és helyi léptékű energetikai potenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok megvalósítását.

E célon belül a „3. intézkedés: A települési önkormányzati infrastrukturális létesítményekben, önkormányzati tulajdonú, közfeladatokat ellátó intézményekben és az önkormányzati bérlakásokban az energiahatékonyság növelése és a megújuló energia felhasználás támogatása” meghatározásakor különös hangsúllyal kell kezelni a környezettudatos építés szempontjait. Ezen belül a beruházás építményeinél a minőséget biztosítani szükséges azáltal, hogy azok valamely magyar vagy nemzetközi épületminősítő rendszer kiemelt kategóriáját elérjék. Továbbá a beruházás koncepciótervezésétől kezdve a beüzemelés időszakáig szakértőt kell alkalmazni, aki a szempontok megvalósulását figyelemmel kíséri.

Egyesületünk egyetért más szakmai szervezetek felvetésével, amely kezdeményezi és javasolja TOP-on belül a területfejlesztés kistérségfejlesztési (járásfejlesztési) szintjére vonatkozó programcsomagot. Javasoljuk a járási (kistérségi) területfejlesztés és -rendezés szintjét megteremteni, amelyre az OP (tervezésre, menedzsmentre) a járásközpontoknak forrásokat biztosít. Ezen források az egyedi kistépülési támogatásoknál fenntarthatóbbak, hiszen a kisebb települések önmagukban alkalmatlanok (kicsi a szakember gárda) saját területfejlesztési céljaik megfogalmazására, szűkebb térségükön belül összehangolt cselekvésre, a jó munkamegosztásra, és a megvalósított projekt működtetésére. 5-8 település együttesen már képes olyan hatékony területfejlesztési vízió előállítására, amelyen belül rendezi a gazdaságfejlesztés, a kooperatíván működtetett intézményhálózat, a hatékony infrastrukturális hálózat és a táji értékvédelem közös kérdéseit.

## **EMBERI ERŐFORRÁS FEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM (EFOP)**

Az EFOP „A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem” tematikus cél, a „2. **BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (1. prioritási tengely)** A rászoruló városi és falusi közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági fellendülésének támogatása (9.b)” és a „1. **BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (6. prioritási tengely)** közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák (9. i)” prioritásokon belül az intézkedések kiemelt szempontja a fenntartható környezetjavítás kell, hogy legyen.

Különös hangsúllyal kell kezelni a környezettudatos építés és beruházás szempontjait az „1. **BERUHÁZÁSI PRIORITÁS (3. prioritási tengely)** Beruházás az oktatásba, készségekre és az egész életen át tartó tanulásba oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével (10.a)” a „Nemzeti Községi Egyetem campusának fejlesztése” nagyprojekt megvalósításánál. Ezen belül a beruházás építményeinél a minőséget biztosítani szükséges azáltal, hogy azok valamely magyar vagy nemzetközi épületminősítő rendszer kiemelt kategóriáját elérjék. Továbbá a beruházás koncepciótervezésétől

kezdve a beüzemelés időszakáig szakértőt kell alkalmazni, aki a szempontok megvalósulását figyelemmel kíséri.

## **GAZDASÁGFEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS OPERATÍV PROGRAM (GINOP)**

A GINOP „5. Alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása, valamint a környezet megőrzése, védelme, és az erőforrás-hatékonyság növelésének elősegítése” célon belül az energiahatékonyság növelése célon túl a komplex környezettudatos működést biztosító támogatást szükséges bevezetni. Minden közpénzt érintő (állami, önkormányzati, vagy közpénzzel támogatott magán) építési beruházással kapcsolatos beruházásnál különös hangsúllyal kell kezelni a környezettudatos építés szempontjait. Ezen belül a beruházás építményeinél a minőséget biztosítani szükséges azáltal, hogy azok valamely magyar vagy nemzetközi épületminősítő rendszer kiemelt kategóriáját elérjék. Továbbá a beruházás koncepciótervezésétől kezdve a beüzemelés időszakáig szakértőt kell alkalmazni, aki a szempontok megvalósulását figyelemmel kíséri.

## **VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM (VP)**

A VP „5. PRIORITÁS: Az erőforrás hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszer-ipari és az erdészeti ágazatokban” intézkedéseiben belül a komplex környezettudatos működést biztosító támogatást szükséges bevezetni. Minden közpénzt érintő (állami, önkormányzati, vagy közpénzzel támogatott magán) építési beruházással kapcsolatos beruházásnál különös hangsúllyal kell kezelni a környezettudatos építés szempontjait. Ezen belül a beruházás építményeinél a minőséget biztosítani szükséges azáltal, hogy azok valamely magyar vagy nemzetközi épületminősítő rendszer kiemelt kategóriáját elérjék. Továbbá a beruházás koncepciótervezésétől kezdve a beüzemelés időszakáig szakértőt kell alkalmazni, aki a szempontok megvalósulását figyelemmel kíséri.

Budapest, 2013. december 15.

A vélemény elkészítésében közreműködött:

### **Beleznay Éva**

HuGBC elnökségi tag

kapcsolat:

**Dr. Reith András**, HuGBC elnök

[reith.andras@hugbc.hu](mailto:reith.andras@hugbc.hu)

**Tornóczky Mónika**, HuGBC titkár

[tornoczky.monika@hugbc.hu](mailto:tornoczky.monika@hugbc.hu)

Magyar Környezettudatos Építés Egyesülete  
Hungary Green Building Council (HuGBC)